

مرکز مجاز امام صادق (ع)

اصول الفقه

دلیل حجیت خبر واحد از بناء عقلاء

جلسه ۳۴۰

استاد نجار زاده

دلیل حجیت خبر واحد از بناء عقلاء

شکی نیست که بناء عقلاء بر أخذ به خبر کسی که او را دارای وثاقت می‌دانند و به راستگویی او اطمینان داشته و احتمال کذب در او نمی‌دهند بوده و هست و همچنین برای رساندن مقاصد خود به دیگران، به افراد ثقه اطمینان دارند (یعنی مقاصد خود را به آنها می‌گویند تا ایشان برای دیگران نقل کنند) و سرّ این سیره این است که عقلاء، به احتمالات ضعیف که در مقابل سیره آنها قرار دارد، مثل احتمال کذب عمدی، خطا و اشتباه از طرف شخص ثقه، التفات و اعتناء نمی‌کنند و همچنین است سیره عقلاء در مورد ظواهر کلام و افعال و بر پایه همین سیره است که زندگی و معاش مردم، قوام دارد و نظم یافته و اگر این سیره و عمل به آن نباشد، نظم اجتماعی مختل شده و هرج و مرج حاکم می‌شود به این دلیل که بسیار کم است که علم قطعی از اخبار متعارفه حاصل شود.

مسلمین نیز مثل بقیه مردم، از این قاعده مستثنی نیستند در بدست آوردن احکام شرعی از طریق اخبار آحاد؛ بنابراین وقتی سیره عقلاء که مسلمین هم جزء ایشان هستند، بر این بود که أخذ به خبر واحد ثقه می‌کنند، پس شارع مقدس نیز طبق همین سیره عمل می‌کند زیرا شارع نیز یکی از عقلاء، بلکه رئیس عقلاء است و اگر این سیره را قبول نداشت، باید سیره خاص و جدیدی را اختراع و نشر می‌کرد.